

Předkládací zpráva

Zpráva o situaci v oblasti migrace na území České republiky za uplynulý rok je předkládána vládě České republiky a následně Poslanecké Sněmovně Parlamentu České republiky pravidelně od roku 1993.

Usnesením vlády ze dne 9. července 2014 č. 548 vzala vláda České republiky „Zprávu o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky v roce 2013“ na vědomí. Zároveň pověřila předsedu vlády České republiky předložit uvedený materiál předsedovi Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Stejným usnesením bylo uloženo místopředsedovi vlády a ministru vnitra odůvodnit Zprávu v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky.

Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky v roce 2013 (dále jen „Zpráva“) byla zpracována Ministerstvem vnitra na základě usnesení vlády České republiky ze dne 12. března 2014 č. 153, o Plánu nelegislativních úkolů vlády na zbývajících část 1. pololetí 2014 a o Přehledu námětů pro Plán nelegislativních úkolů vlády na 2. pololetí 2014. Vedle vlastních poznatků vycházelo z informací a podkladů dalších ministerstev zabývajících se vybranými aspekty migrace.¹

Zpráva má informativní charakter a vzhledem ke svému obsahu je využitelná jako výchozí podklad pro specifikaci potřeb České republiky v oblasti migrace. Podává informaci o situaci v oblasti legální a nelegální migrace, mezinárodní ochrany a integrace cizinců na území České republiky v roce 2013 s porovnáním některých profilových ukazatelů s úrovní roku 2012, případně let předcházejících a přináší základní analýzu migračních trendů. Též poskytuje informaci o legislativních aktivitách týkajících se zákona o pobytu cizinců (č. 326/1999 Sb.), zákona o azylu (č. 325/1999 Sb.) a zákona o zaměstnanosti (č. 435/2004 Sb.). V souvislosti se zákonem o pobytu cizinců byly legislativní aktivity prioritně zaměřeny na změny související se zavedením sankce zákazu pobytu do zákona o přestupcích, s přijetím rekodifikace soukromého práva a s novým způsobem zápisu jména a příjmení cizince do dokladů vydávaných podle zákona o pobytu cizinců. Z hlediska evropských předpisů tyto aktivity souvisely s doplněním transpozice směrnice 2008/115/ES o společných normách a postupech v členských státech při navrácení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí a se zajištěním transpozice směrnice Evropské unie 2011/51/EU, kterou se rozšiřuje oblast působnosti směrnice Rady 2003/109/ES na osoby požívající mezinárodní ochrany. Kromě toho byl v roce 2013 zpracován návrh zákona, kterým se mění nejen zákon o pobytu cizinců, ale i zákon o zaměstnanosti. Úkolem této novely je zejména zajistit transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/98/EU o jednotném postupu vyřizování žádostí, o jednotném povolení k pobytu a práci na území členského státu pro státní příslušníky třetích zemí a o společném souboru práv pracovníků ze třetích zemí oprávněně pobývajících v některém členském státě² (např. je zaveden nový druh povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky, tzv. zaměstnanecká karta, která bude mít duální charakter opravňující cizince jak k dlouhodobému pobytu, tak k výkonu práce na území České republiky). Novela zákona o zaměstnanosti zavede novou sankci pro zaměstnavatele tím, že nezařadí nebo vyřadí volné pracovní místo u zaměstnavatele z centrální evidence volných pracovních míst obsaditelných držitelé zaměstnanecké karty, pokud byla tomuto zaměstnavateli v období posledních 12 měsíců pravomocně uložena pokuta za umožnění výkonu nelegální práce. Novela také upraví možnost zaměstnavatele vysílat cizince z třetích zemí na služební cesty. V oblasti mezinárodní ochrany došlo rovněž k transpozici Směrnice č. 2011/95/EU, tzv. nová kvalifikační směrnice, která zajišťuje sjednocení přístupu azylantů a osob s doplňkovou ochranou k integračním opatřením.

¹ Jedná se o Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo financí, Ministerstvo kultury a Ministerstvo zdravotnictví.

² Tato novela je uveřejněna ve Sbírce zákonů pod č. 101/2014

Mezi legislativní aktivity je rovněž nezbytné zahrnout zpracování návrhu nové právní úpravy vstupu a pobytu cizinců na území České republiky, včetně právní úpravy volného pohybu občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků a ochrany státních hranic. Současně zpráva věnuje pozornost hodnocení schengenské spolupráce (v roce 2013 proběhla poslední z návštěv expertních týmů složených ze zástupců členských států a institucí EU v souvislosti s hodnocením České republiky), dále oblasti vízové politiky, problematice provádění readmisních dohod a dobrovolných návratů, zahraniční rozvojové pomoci České republiky, projektům Ministerstva vnitra zaměřených na specifické kategorie cizinců, humanitárním projektům³ a migračním projektům.⁴ Rovněž charakterizuje trestnou činnost cizinců na území České republiky.

³ Např. „*Program humanitárních evakuací zdravotně postižených obyvatel (MEDEVAC)*“, „*Poskytnutí okamžité pomoci zemím zasazeným masivním přílivem syrských uprchlíků v roce 2013*“.

⁴ Realizace prvních dvou projektů byla zahájena v roce 2012 pod názvy „*Fast Track: Zrychlená procedura pro vnitropodnikově převáděné a lokalizované zaměstnance zahraničních investorů*“ a „*Zrychlená procedura pro zahraniční pacienty, kterým bude v ČR poskytována lázeňská léčebně rehabilitační péče*“. V roce 2013 byla zahájena realizace dvou dalších projektů, jejichž cílové skupiny tvoří personál firem nově založených v České republice zahraničním investorem a stipendisté přijatí k vysokoškolskému studiu v České republice. Jedná se o následující projekty „*Zrychlená procedura udělování pobytových oprávnění pro cizince – zahraniční studenty ze třetích zemí*“ a „*WelcomePackage pro investory*“.